

Acordió diatònic IP

Dades generals

Nom de l'assignatura	Acordió diatònic instrument principal		
Tipus d'assignatura	Obligatòria		
Impartició	Anual		
crèdits ECTS	97		
Valor total en hores	2910	Hores presencials lectives: 180	
		Altres hores presencials: 72	
		Hores per treballs dirigits (no presencials):	
		Hores per estudi i aprenentatge autònom:	
		2658	
Professor/a	Caterina Plana		
Departament	Jazz, Flamenco, Música Moderna i d'Arrel		

[Objectius concrets de l'assignatura](#) | [Blocs temàtics](#) | [Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura](#) | [Avaluació acreditativa dels aprenentatges](#)

Prerequisits i orientacions prèvies per a cursar l'assignatura

No hi ha requisits

Competències que es desenvolupen en l'assignatura

Consultar document general de Competències-Matèries.

Resultats aprenentatge (objectius generals)

Consultar document general de Resultats-Matèries.

Objectius concrets de l'assignatura

Primer quadrimestre

- Posar les bases del mètode més adequat i personalitzat d'estudi.
- Mostrar un equilibri correcte de l'instrument.
- Posar les bases dels principals valors tècnics propis de l'acordió diatònic estàndard.
- Mostrar uns principis bàsics sobre el tractament de la melodia.

Segon quadrimestre

- Desenvolupar aptituds per a l'aprenentatge imitatiu.
- Mostrar uns principis bàsics sobre el tractament dinàmic de l'instrument.
- Treballar els recursos ornamentals propis del tractament melòdic en l'acordió diatònic.
- Desenvolupar el tractament modal de l'instrument.
- Situar el repertori propi de l'acordió diatònic a Catalunya com a fet social i cultural.

Tercer quadrimestre

Desenvolupar aptituds per a la lectura sobre el material musical que se li proposa.

Mostrar uns principis bàsics sobre el tractament harmònic de l'instrument.

Posar les bases de coordinació de les dues mans.

Posar les bases de la funció d'acompanyament de l'instrument

Treballar la comunicació, com a intèrpret, de les estructures, idees i materials musicals amb rigor.

Posar les bases per la interpretació en públic.

Quart quadrimestre

Assimilar un hàbit de treball constant i eficaç.

Desenvolupar el tractament harmònic de l'instrument.

Desenvolupar les possibilitats de coordinació d'ambdues mans.

Interpretar el repertori tradicional de la música tradicional catalana amb el tractament adequat que requereix l'estil i el gènere.

Desenvolupar aptituds per a la recreació de material musical de la tradició catalana, construint una idea coherent i pròpia de les interpretacions que se li proposen.

Cinquè quadrimestre

Demostrar capacitat per interactuar musicalment en els diferents projectes musicals participatius.

Desenvolupar aptituds per a improvisació sobre el material de la música tradicional.

Treballar la interpretació sobre material original i material transcrit.

Desenvolupar la funció d'acompanyament de l'instrument

Sisè quadrimestre

Interpretar el repertori tradicional en general amb el tractament adequat que requereix l'estil i el gènere.

Aprofundir en la interpretació en públic

Experimentar amb valors tècnics propis del repertori específic de l'instrument, tant de la tradició catalana, com de d'altres tradicions on l'acordió diatònic hi sigui present.

Adaptar material musical de d'altres instruments a l'acordió diatònic, tant de la tradició catalana, com de d'altres tradicions musicals.

Setè quadrimestre

Planificar el seu propi estudi

Dissenyar i planificar el curs en funció d'un criteri propi i d'unes preferències musicals clares que estimulin un treball de qualitat i una superació constant

Argumentar i expressar verbalment els seus punts de vista sobre la interpretació,

així com respondre al repte que suposa facilitar la comprensió de l'obra musical.

Assumir adequadament les diferents funcions subordinades, participatives o de lideratge que es poden donar en un projecte musical col·lectiu.

Vuitè quadrimestre

Expressar-se musicalment amb l'acordió diatònic de manera fonamentada en el coneixement i domini de la tècnica instrumental i corporal, així com en les característiques acústiques, organològiques i en les variants estilístiques.

Conèixer les implicacions escèniques que comporta la seva activitat professional i ser capaç de desenvolupar les seves aplicacions pràctiques.

Interpretar i defensar en públic el projecte final.

Blocs temàtics (continguts de l'assignatura)

Primer Curs

-

Continguts tècnics:

Desenvolupament d'un correcte equilibri de l'instrument.

Treball bàsic dels principals valors tècnics propis de l'acordió diatònic: varietat d'emissió i qualitat del so, i varietat de toc i articulació.

Treball sobre el tractament melòdic amb la mà dreta.

Desenvolupament del tractament dinàmic de l'acordió diatònic.

Desenvolupament de l'ornamentació de melodies, d'acord amb les tècniques pròpies de l'acordió diatònic.

Desenvolupament del tractament modal de l'instrument

Continguts de repertori:

Treball imitatiu melòdic sobre repertori acordionístic de la tradició catalana.

Repertori modal propi de l'acordió diatònic.

Segon Curs

Continguts tècnics:

Desenvolupament d'aptituds per a la lectura de material propi de la música tradicional.

Treball bàsic sobre el tractament harmònic de l'acordió diatònic: sistematització de progressions harmòniques bàsiques i escales associades.

-Desenvolupament cromàtic d'escales i acords de diferent tipologia.

Exercicis de coordinació bàsics d'ambdues mans sobre patrons propis de les formes tradicionals catalanes.

Exercicis d'acompanyament tenint de referència els principals gèneres de la tradició musical catalana.

Desenvolupament del tractament harmònic de l'acordió diatònic: sistematització de progressions i escales associades. Tonalitats allunyades de les bàsiques del model estàndard.

Continguts de repertori:

Repertori de la música tradicional catalana. Tractament adequat segons estil i gènere a partir de material notat.

Recreació de repertori de la música tradicional catalana.

Tercer Curs

Continguts tècnics:

Participació en diferents projectes musicals participatius. S'incidirà en l'escolta i la cohesió en el treball grupal.

Desenvolupament de la improvisació sobre material de la música tradicional catalana.

Exercicis d'acompanyament diversos sobre gèneres de d'altres tradicions i àmbits.

Transcripció de tècniques específiques per a l'acordió diatònic i la seva interpretació.

Estudi de les possibilitats de d'altres models d'acordió diatònic.

Continguts de repertori:

Interpretació sobre material original i material transcrit específic d'acordió diatònic de la tradició catalana i de d'altres tradicions.

Repertori tradicional de la música catalana i de d'altres tradicions amb el tractament adequat que requereix l'estil i el gènere.

Repertori adaptat de d'altres instruments de la tradició catalana.

Quart Curs

Continguts tècnics:

Treball sobre digitacions de material divers per a l'acordió diatònic.

-Enriquiment harmònic de l'acompanyament i reharmonització

-Enriquiment rítmic de l'acompanyament.

Consolidar les possibilitats expressives de l'instrument, així com els valors tècnics propis de l'acordió diatònic.

Desenvolupament de les possibilitats de d'altres models d'acordió diatònic.

Continguts de repertori:

Repertori específic d'acordió diatònic de nova composició.

-Adaptació de repertori de d'altres instruments de d'altres músiques tradicionals.

Composició de repertori propi.

Instruments de la cobla de tres quartans, sac de gemecs, flabiol i tamborí i tarota

- .Balls i danses. Música tradicional.
- .Tonades.
- .Ballets populars. Músiques del seguici.
- .Ball de gitanes del Vallès i Maresme.
- .El contrapàs i sardana.
- .Repertori dels vells flabiolaires.
- .Ball de bastons
- .Repertori mallorquí. Xeremiers.
- .Músiques de protocol. Cobla de ministrers.
- .Músiques del XVIII: jota, bolero, fandango.
- .Repertori vuitcentista.
- .Ballables del segle XX.
- .Música de concert.
- .Música dels instruments homònims del sac de gemecs i el flabiol en diferents àmbits geogràfics.

Repertori de les gralles

- .Valencians, moixigangues i castells.
- .Tocs tradicionals.
- .Ballets populars. Músiques del seguici.
- .Música i religió: versets, goigos...
- .Músiques del XVIII: jota, bolero, fandango.
- .Repertori vuitcentista.
- .Francesc Toldrà
- .Feliu
- .Monnars
- .El repertori dels vells grallers.
- .Ballables del segle XX.
- .Música de concert.
- .El repertori dels homònims de la gralla: dolçaina, dulzaina, oboès populars de diferents àrees geogràfiques.

Repertori de l'acordió diatònic

- .Balls i danses. Música tradicional.
- .Ballets populars. Músiques del seguici.
- .Ball de gitanes del Vallès i Maresme.
- .Els acordionistes del Pirineu.
- .Repertori vuitcentista.

- .Ballables del segle XX.
- .Folk i world music.
- .El repertori internacional:
 - .acordió mussete,
 - .trikititxa vasc,
 - .organetto italià,
 - .bandoneón,
 - .música celta,
 - .cúmbia colombiana,
 - ."cajun",
 - .músiques de la mediterrània. Grècia,
 - .músiques de l'est d'Europa,
 - .músiques de Centre Amèrica,
 - ."tex-mex"

Elements per a l'anàlisi

A partir de partitures i enregistraments.

.Elements formals:

- .estructura melòdica,
- .estructura harmònica,
- .estructura rítmica,
- .melodia acompanyada,
- .polifonia,
- .instrumentació,

.Elements estilístics:

- .ornamentació,
- .variació i improvisació,
- .gèneres,
- .elements històrics de l'estil,
- .elements geogràfics de l'estil

Activitats d'aprenentatges i organització general de l'assignatura

Metodologia de classe i activitats principals d'aprenentatge (presencials i no presencials)

L'assignatura es treballarà de manera presencial.

Cada sessió de classe s'estructurarà principalment en dues meitats: una on es treballaran les tècniques específiques de l'instrument i una altra dedicada al repertori (vinculat a la tècnica plantejada anteriorment). En cada sessió es prioritzarà la reflexió i el sentit crític de l'estudiant.

A part de les sessions individualitzades es farà una activitat conjunta amb tots els estudiants d'aquesta assignatura, de manera que s'intercanviïn experiències i repertori.

A final de quadrimestre es proposarà un treball individual relacionat amb les tècniques treballades, un treball individual relacionat amb el repertori i un treball col·lectiu. Els dos darrers s'hauran de presentar en audició.

L'estudiant coneixerà o bé a través de l'audició o de materials notats les peces de repertori que interpretarà.

Es dedicarà atenció a la forma de digitar en funció de l'estil i del tipus de textura de cada peça. Es treballarà la precisió rítmica i un treball acurat sobre l'equilibri sonor.

Caldrà assimilar els diversos graus de dificultat tècnica i de coordinació dels elements físics utilitzats, de tal manera que el propi estudiant pugui aplicar posteriorment i de forma progressiva els seus coneixements pel que fa a la posició dels braços, equilibri de l'instrument, tensions al canell, colze i espatlles i, finalment, el control sonor.

Es realitzarà una fragmentació formal de la peça que inclogui l'anàlisi harmònica, melòdica, rítmica i dinàmica. L'aplicació d'aquest treball es veurà reflectida posteriorment en peces de diferents gèneres i estils, tant de la tradició catalana, com de d'altres músiques tradicionals.

El professor farà un seguiment constant del grau de motivació que l'estudi de les diverses etapes del repertori suscita en l'estudiant, combinant i motivant permanentment la preparació de repertori de qualitat.

L'estudiant presentarà el seu treball mitjançant audicions internes per als seus companys al principi, amb l'objectiu de finalment fer-ho a través d'audicions públiques.

Planificació de les activitats (descripció i temporalització)

-Cada sessió s'estructurarà en dues parts:

1ª (45 min): Exercicis vinculats al treball del so.

Exercicis de desenvolupament harmònic de l'instrument.

Exercicis d'agilitat i coordinació.

Exercicis de desenvolupament melòdic de l'instrument.

Exercicis d'acompanyament.

Exercicis d'improvisació.

2ª (45min): Repertori vinculat al treball tècnic.

-Es dedicarà una sessió al treball conjunt (1h 30min). Es farà un treball previ en una classe anterior (45min).

-Es dedicarà una sessió per perfeccionar els treballs que es presentaran en audició (1h 30min)

-S'avaluaran els continguts tècnics treballats en una sessió, prèvia a l'audició (1h 30min).

-Audició (1h 30min)

Avaluació acreditativa dels aprenentatges

Críteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura

-L'avaluació serà contínua.

-Es tindrà en compte l'assistència, ja que l'assignatura és presencial.

-Es valorarà que l'estudiant realitzi els treballs que se li proposen. Tant a classe com les hores d'estudi que l'estudiant hi dediqui.

-Es valorarà la bona disposició i actitud.

-Principalment es tindrà en compte: el correcte equilibri de l'instrument, el control sonor i la claredat en l'exposició dels diversos materials sonors, la capacitat tècnica, precisió rítmica i nivell de comprensió de la peça; la projecció sonora amb la qual s'exposen els continguts esmentats i l'actitud psicològica amb la qual es fa front als problemes que puguin sorgir durant la interpretació.

-Es tindrà en compte l'assimilació del repertori, així com el treball dut a terme dins de l'aula i la motivació amb la qual es fa front el treball que se li proposa.

Activitats d'avaluació i la seva relació amb la qualificació final.

Activitat o registre d'avaluació	Període o moment de realització	Pes en la qualificació final
Cada sessió s'avalua	Dins de les sessions quadrimestrals	50%
Activitat conjunta	Dins de les sessions quadrimestrals	10%
Preparació i plantejament de l'audició	Final de cada quadrimestre	10%
Avaluació de la tècnica adquirida	Final de cada quadrimestre	10%
Audició	Final de cada quadrimestre	20%

Fonts d'informació bàsica

Alfayé, I; Belda, C; Serafini, M; Tapia, J. (2006). *Pirinés. Pirinèus. Pirineus. Pirinioak*. Euskal Herriko

Trikitixa Elkartea: Zarautz.

Associació "Danses a la Plaça del Rei". [et al.] (1995). *Punt de Trobada*. Vol.1. Associació "Danses a la

Plaça del Rei"; Centre Artesà Tradicionàrius; Aula de Música Tradicional i Popular: Barcelona.

Associació "Danses a la Plaça del Rei". [et al.] (1995). *Punt de Trobada*. Vol.2. Associació "Danses a la

Plaça del Rei"; Centre Artesà Tradicionàrius; Aula de Música Tradicional i Popular: Barcelona.

Belda, C. [et.al.] (1998): *Proposta de notació estàndard per a l'acordió diatònic* [en línia].

http://members.tripod.com/josep_maria/notació.html.

Blasco, A. [et al.] (2010). *L'aventura dels acordionistes als Pirineus*. Revista Sons, 17, 14-41.

Blasco, A. [et al.] (1996). *Trobada amb els acordionistes del Pirineu 20 anys*.

(1976-1996). Associació Arsèguel i els Acordionistes del Pirineu.

Comasòlives, J. (1998). *Els acordionistes i la tradició de l'acordió a Castellar del*

Vallès. Plaça Vella, 43, 5-69.

Crivillé, J.(1983). *Música Tradicional Catalana III. Danses*. Col·lecció Neuma. Publicacions Clivis:

Barcelona

Egea, M. (2008) *Iniciació a la viola de roda*. Dinsic Publicacions Musicals: Barcelona.

- Gómez, J. [et.al.] (1998). *Recull de Sardanes I. Del Contrapàs a la Sardana Actual*. Federació Sardanista de Catalunya: Barcelona.
- Itramnas, S. (1890-92). *Nuevo y sencillo método de acordeón a sistema mixto, o sea por música y por números*. Barcelona: Juan Ayné. (Biblioteca Nacional, M/3014).
- Jiménez, P. (2006a): *Reia'l boc1* [en línia].
<http://personales.ya.com/claudeLLuna/html/reialboc/obres.html>.
- Jiménez, P. (2006b): *Reia'l boc2* [en línia].
<http://personales.ya.com/claudeLLuna/html/reialboc/obres.html>.
- Jiménez, P. (2006b): *Masurques diatòniques progressives* [en línia].
<http://personales.ya.com/claudeLLuna/html/reialboc/obres.html>
- Lozano, N (2011). *El cuplet català*. Projecte final de d'acordió diatònic- Departament de Música tradicional. Barcelona: Escola Superior de Música de Catalunya.
- Marimon, F. (1987). *Mètode d'acordió diatònic*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Marimon, F. (2007). *50 partitures per a acordió diatònic*. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació: Barcelona.
- Pignol, N; Milleret, S. (1995): *Méthode d'accordéon diatonique*. Vol.1. Grenoble: Productions MusTraDem.
- Pignol, N; Milleret, S. (1999): *Méthode d'accordéon diatonique*. Vol.2. Grenoble: Productions MusTraDem.
- Pignol, N; Milleret, S. (2002): *Méthode d'accordéon diatonique*. Vol.3. Grenoble: Productions MusTraDem.
- Pignol, N; Milleret, S. (2008): *Lire une partition a l'accordéon diatonique*.Grenoble: Productions MusTraDem.
- Ramon, M. (2009). *Encara com sones vell acordió*. Treball de recerca. La Garriga: Ies Manuel Blancafort.
- Ramos, J. (1995). El acordeón. Origen y evolución. *Folklore*, 173, 155-161.
- Romaní, P (2007). *Actualitat de l'acordió diatònic al Principat de Catalunya. Anàlisi del repertori de nova composició dels acordionistes catalans*. Projecte final de Musicologia-Etnomusicologia. Barcelona: Escola Superior de Música de Catalunya.
- Roura, J., Tomàs, F. (1992). *Repertori de violí. Peret Blanc de Beget*. Barcelona: Centre de Recursos i Documentació de Folklore-Vila de Gràcia
- Sellarès, G. (2006). *Petita història del gremi del botó als Països Catalans*. Treball de

crèdit. Aula de

Música Tradicional i Popular del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Sellarès, G. [et.al.] (2008). *La Mare dels Ous. Recull de partitures per acordió diatònic*. Dinsic

Publicacions Musicals: Barcelona.

Vallverdú, J. (2008). *Mètode per a Sac de Gemecs*. C.A.T. Centre Artesà Tradicionàrius: Barcelona.